

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים לפני כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

עת"מ 11-01-33804 סלימאן ואח' נ' משרד הפנים ואח'

- העותרים: _____ סלימאן
_____ סלימאן
1. המוקד להגנת הפרט – מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
על-ידי ב"כ עוה"ד ליאורה בכור ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

- נ ג ד -

- המשיבים: _____ משרד הפנים
1. מנהל מינהל האוכלוסין
2. מנהלת לשכת מינהל האוכלוסין
3. ועדת ההשגה לזרים
על-ידי ב"כ עו"ד נגה פרנקל
פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

פסק-דין

1. העתירה שבכותרת – עניינה מעמדו בישראל של העותר מס' 2. עותר זה, מר _____ סלימאן, הוא בן זוגה של העותרת 1, גב' _____ סלימאן. העותרת היא תושבת קבע בישראל ואילו העותר – יליד האזור. העותרים נישאו ביום 24.4.1994 (לפי תעודת הנישואין הישראלית, ולפי מרשם האזור – ביום 14.9.1996). ביום 1.6.1998 הוגשה בקשה לאיחוד משפחות עבור העותר. ממועד זה ועד לתחילת שנת 2000, נעשו בירורים שונים בעניין הבקשה. מיום 13.1.2000 ניתן לעותר היתר מת"ק שהוארך מפעם לפעם עד לעת הזו. יצוין כבר עתה, כי גם לאחר כניסתה לתוקף של החלטת הממשלה 1813 ביום 12.5.2002, כמו גם [חוק האזרחות והכניסה לישראל](#) (הוראת שעה), תשס"ג-2003, נמשך הטיפול בבקשתם של העותרים על דרך של השלמת מסמכים ופניות למל"ל. במסגרת זו, ולאחר תכתובות רבות, נתבקש ביום 23.7.2009 מטעם העותרים לשדרג את מעמדו של העותר מס' 2 למעמד תושב ארעי באשרה מסוג א/5. בקשה זו סורבה (מכתב מיום 29.7.2010) וזאת מן הנימוק שלפיו נמסרו למשיב נתונים כוזבים בכל הקשור במקום מגוריהם של העותרים. בנימוקי הסירוב נרשם כי הגם שהעותרים שבו ורשמו בפניותיהם למן אישור בקשתם בשנת 2000 כי הם מתגוררים בתחומי ישראל (בכתובות שונות בבית חנינא), הרי שעד ליולי 2005 לא התגוררו בישראל. מסקנה זו נסמכה על ממצאי חקירות של המל"ל.

2. בהמשך לכך הוגשה השגה לוועדת ההשגה לזרים. ועדת ההשגה לזרים, בהחלטתה מיום 31.10.2010, דחתה את ההשגה. בוועדת ההשגה נקבע, כי הגם שהעותר 2 החזיק היתר

מת"ק בתקופה שעלתה כדי 27 חודשים קודם להחלטת הממשלה, וחרף ההלכה שנפסקה בע"מ 8849/03 דופש נ' מנהל מינהל האוכלוסין במזרח ירושלים (לא פורסם), [פורסם בנבו], 2.6.2008), הרי שאין מקום לשדרוג המעמד בנסיבות המקרה. כך הדבר, שכן במסגרת בחינת הבקשה לשדרוג המעמד התקבלו חקירות המל"ל, מהן עלה – יחד עם השימוע שנערך אצל המשיב, כי לפחות בין השנים 2002 עד 2005, העותרים לא התגוררו בארץ. ממילא, בקשות הארכה להיתרי המת"ק הוגשו בחוסר תום לב ותוך הצגת מסמכים ותצהירים כוזבים, כאילו מקיימים הם מרכז חיים בארץ, בעוד שלמעשה הם התגוררו באזור. בהחלטת ועדת ההשגה צוינה במיוחד חקירת המל"ל, המתייחסת לשנים שבין 2002 ל-2005. לאחר עיון במכלול חקירות המל"ל והשימוע, נקבע בוועדת ההשגה כי אכן מסקנת המל"ל לא הייתה שגויה וניתן להסתמך עליה. מכאן העתירה שלפני.

3. בעתירה נטען, כי בנסיבות המקרה קיימת עילה לשדרוג המעמד וכי החלטות המשיבים בנדון – דינן להתבטל, כמו גם כי קיימת עילה להתערבות בהחלטת ועדת ההשגה לזרים בנדון. נטען, כי קיימות בהליך שפע ראיות מינהליות התומכות במסקנה, לפיה מרכז חיי המשפחה היה מאז הנישואים – בירושלים. העותרים הוסיפו וטענו, כי הם לא מסרו בשום שלב מידע כוזב למשיב. חקירות המל"ל, עליהן הסתמכו המשיבים, כמו גם ועדת ההשגה, אינן יכולות לשמש בסיס להחלטה המינהלית בנסיבות המקרה, וזאת בשל היעדר תשתית ראייתית מספקת לאמור בהן. גם אם היו סתירות מסוימות במסמכים שהמציאו העותרים, בבקשותיהם או בשימוע שנערך, הרי שמדובר בסתירות שוליות ביותר, שבוודאי שאין בהן כדי להצביע על הטעייה של המשיבים; לא כל שכן, אין בהן כדי לבסס החלטה השוללת זכות לשדרוג, בשים לב במיוחד לתקופה הממושכת שחלפה מאז הגשת הבקשה לאיחוד המשפחות ועד לעת הזו. המשיבים, בכתב תשובתם, שבו וטענו כי בדין נדחתה בקשת שדרוג המעמד של העותר 2, וזאת נוכח מסירת פרטים כוזבים, העולים גם כדי חוסר ניקיון כפיים. ב"כ המשיבים הדגישה, כי הנתונים הכוזבים שנמסרו – אין עניינם רק במקטע שנבחן על-ידי ועדת ההשגה והמתייחס לתקופה שבין 2002 לבין 2005, אלא שקיימות מעבר לכך סתירות נוספות וקיימים פרטים כוזבים אחרים המתייחסים לתקופות זמן אחרות לאורך התקופה שבין הגשת הבקשה לאיחוד המשפחות, לבין ההחלטה הסופית בעניינם של העותרים.

4. במהלך הדיון שנערך לפני ביום 4.4.2011, הבהירו ב"כ הצדדים, כי אין מחלוקת ביניהם שאלמלא המידע המאוחר שהמשיבים ראו אותו כבעייתית, היה העותר זכאי לשדרוג. כמו כן, לא הייתה מחלוקת בין ב"כ הצדדים על כך שהמשיבים רשאים במסגרת הפעלת שיקול דעתם בשאלת השדרוג בעת הזו, לשקול גם שיקולים הקשורים למידע מאוחר, ובכלל זה מידע כוזב שנמסר. ב"כ הצדדים הודיעו אפוא לבית המשפט, כי המחלוקת ביניהם היא בנקודה אחת בלבד, והיא: "האם נמסר מידע כוזב, ואם כן – מהי משמעותו" (עמ' 1 ש' 11-15 לפרוטוקול).

5. בהמשך לתיחום זה של יריעת המחלוקת, ולאחר עיון במכלול החומר שלפני ובכלל זה העתירה המפורטת על נספחיה, כתב התשובה, עיקרי הטיעון והשלמת הטיעון שהתקיימה לפני, מסקנתי היא כי דין העתירה להתקבל ויש להורות על שדרוג מעמדו של העותר 2. אלו נימוקי:

6. אציין תחילה, כי החומר הרב שצורף להליך על ידי ב"כ הצדדים מעלה אכן כי קיימים אי דיוקים וסתירות בנתונים שנמסרו על ידי העותרים בשאלת מקום מגוריהם – ומשך המגורים – מיד לאחר נישואיהם; וכן במתן הסבר משכנע ועקבי לתשלומי חשבון המים על ידי אבי העותר. אולם בכך לא מצאתי תשתית מספקת להחלטת המשיב בנסיבות העניין. כך הדבר ראשית, מן הטעם שהמשיב כלל לא הסתמך על נתונים סותרים אלו לכאורה, במסגרת תשובתו מיום 29.7.2010 שהוזכרה לעיל. גם בוועדת ההשגה לא היה זה טעם הדחייה. שנית, הגרסאות השונות באשר למקום המגורים מיד לאחר הנישואין אינן מעלות או מורידות לכאורה מנתוני הבקשה, שכן ממכלול הגרסאות לא עלה נתון שסתר את הטענה שבמועד הגשת הבקשה לראשונה התגוררו העותרים בבית חנינא ולא בבית הורי העותר או הורי העותרת. יש גם לציין, כי הסתירה בעניין זה שנמצאה היתה בעיקר בשאלה אם מיד לאחר הנישואין גרו העותרים משך ארבעה חודשים בבית הורי העותרת או הורי העותר או תקופה ארוכה יותר (עד שנה וחצי). אולם בשים לב למועדי הנישואין המוקדמים שצוינו לעיל (1994 או 1996) אין הדבר מעלה או מוריד לכאורה לנתוני הבקשה שהוגשה בשנת 1998. לבסוף, ובאשר לתשלום החשבונות הרי שהעותרים לא הכחישו עניין זה אלא ספקו לו הסברים. הסברים שונים אמנם – אולם הם לא חלקו על כך שהאב הוא הנושא בתשלום וזאת הגם שהם אלו שהתגוררו במקום. ויוזכר, כי חקירת המל"ל שנערכה ביום 30.7.1998 קבעה כי מזה ששה חודשים מתגוררת העותרת בשכונת בית חנינא בתחום. מכל מקום, המשיב לא הסתמך על עניין זה בנימוקיו כאמור לדחיית בקשת העותרים, ודי אפוא בכך.

7. מכאן, שהשאלה המרכזית במקרה שלפני היא המשקל שיש ליתן בנסיבות המקרה לחקירות המל"ל המאוחרות יותר שנעשו. כך הדבר, משעה שהמשיב וועדת ההשגה הסתמכו על חקירות אלו לשם הקביעה כי נמסרו על ידי העותרים נתונים כוזבים. בהקשר זה, אכן עולים מן המסמכים שלפני שני נתונים בעיתיים: הראשון, חקירת המל"ל מיום 19.9.2005 בה נרשם כי העותרת גרה בתחום ירושלים מיום 31.8.2005 "ולפני כן ולמשך שנתיים התגוררה בכפר בית חנינא בנכס הורי בעלה שמחוץ לתחום ירושלים". עמדת המשיב היא כי בכך די כדי לקבוע כי העותרת לא גרה בתחום ירושלים בין השנים 2003-2005 ולפיכך מסרה נתונים כוזבים. הנתון השני עניינו תחקור שנעשה על ידי חוקר המל"ל בחודש אוגוסט 2005 בדירה בה טענה העותרת כי היא מתגוררת, כאשר לכאורה עלה מחקירה זו כי העותרת לא

מתגוררת במקום אלא קרובת משפחתה גב' _____ יאסין. אכן, נקודת המוצא לבחינת נתונים אלה היא כי החלטת המשיב יכולה וצריכה להתבסס על ראיות מנהליות, כלומר ראיות שרשות מנהלית סבירה רשאית להסתמך עליהן בקבלת החלטתה (ראו למשל, בג"ץ [987/94 יורונט קווי זהב \(1992\) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח\(5\) 412, 425 \(1995\)](#)). אלא שבנסיבות המקרה וכפי שיובהר להלן, מסקנתי היא כי לא היה בנתונים אלו כדי לבסס תשתית ראייתית מספקת למסקנה לפיה אין לשדרג את מעמדו של העותר בשל מסירת נתונים כוזבים. אסביר:

8. בכל הקשור לקביעת המל"ל בדו"ח מיום 19.9.2005 ולפיה העותרת התגוררה במשך שנתיים בבית חנינא (הכפר) מחוץ לתחומי ירושלים, הרי שכלל לא ברור מה היה היסוד למסקנה זו של החוקר. לא ברור על אלו נתונים נסמך החוקר ומה היה המקור לקביעה זו. אין בחומר שלפני אינדיקציה לכך שבוצעו חקירות או בדיקות בשנים 2002-2005 טרם הדו"ח מיום 19.9.2005 או אישור אחר למידע זה אם ממקור חיצוני כלשהו אם בדברי העותרים עצמם (והשוו – למשל – [עת"מ \(י-ם\) 926/07 עבאדין נ' שר הפנים](#) [פורסם בנבו] (12.5.2008); [עת"מ \(י-ם\) 597/06 עבאדין נ' שר הפנים](#) [פורסם בנבו] (29.9.2006)). היעדר תימוכין לקביעה זו – להבדיל מתימוכין אחרים שבדוחות נוספים שצורפו, כגון תחקור ותשאול – מקבל משמעות מיוחדת, שעה שקביעת הרשות המנהלית הינה, כי העותרים מסרו נתונים כוזבים – קביעה שנוכח משמעותה יש להניח לה תשתית ראייתית בעלת משקל הולם. באין אינדיקציה לבסיס לממצאיו של חוקר המל"ל בעניין מגורים במשך שנתיים מחוץ לישראל, והגם שכלל רשאי המשיב להסתמך על ממצאי חקירת המל"ל כראיה מנהלית, הרי שבנסיבות המקרה ונוכח המשקל המשמעותי שניתן לממצא זה, לא ניתן היה להסתמך על אמירה בודדת זו כיסוד מספיק לאי שדרוג המעמד בשל מסירת נתונים כוזבים כביכול (ראו עוד, [עת"מ \(י-ם\) 497/07 אלדג'ני נ' מדינת ישראל](#) [פורסם בנבו] (10.2.2008)).

9. מכאן לתחקור שנעשה על ידי חוקר המל"ל בשנת 2005. לב העניין הינו חקירה שנערכה לגב' _____ יאסין שנמצאה בדירה שבה טענה העותרת כי היא מתגוררת. משנשאלה גב' יאסין השיבה כי הדירה היא דירתה שלה והיא מתגוררת בה עם בעלה וילדיה. היא ציינה כי העותרת ומשפחתה גרים גם הם בדירה – במחסן אותו הראתה לחוקר. המשיב – וועדת ההשגה – ראו בדברים אלו משום דברים אותנטיים שנמסרו בזמן אמת והמצביעים בבירור על כך כי העותרת ומשפחתה לא גרו במקום ולכל היותר עשו שימוש במחסן שבדירה. אולם, אליבא דידך, לא היה בנסיבות המקרה די בכך כדי לבסס את המסקנה לפיה עולה מהדברים שנמסרו כי העותרים מסרו למשיב נתונים כוזבים, כפי הנטען: [ראשית](#), אף גב' יאסין אמרה כי העותרים גרים בדירה עצמה. המדובר, על פניו, באותה הדירה המתוארת במסמכים השונים על ידי העותרת. [שנית](#), בביקור נוסף שנערך במקום כעבור זמן קצר (15.9.2005) נמצאו במקום העותר 2 וילדיהם. [שלישית](#), הן העותר והן העותרת טענו במפורש שזו דירתם וכי האמור בהודעתה של גב' יאסין כאילו המדובר בדירה שלה, אינו נכון. מעבר

לכך, בתצהיר של גב' יאסין בא הסבר לנתונים שמסרה לחוקר המל"ל לרבות נסיבות התחקור שנערך לה ובכלל זה העובדה כי היא עצמה מתגוררת בדירה אחרת בבניין (ע/32). על גרסה זו – שלא ניתן לומר עליה כי היא אינה מהווה הסבר לדברים – חזרה גם העותרת עוד בהודעתה לחוקר המל"ל ביום 2.1.2006 וכן בשימוע מאוחר יותר שנערך לה (ביום 21.12.2009).

10. ממכלול טעמים אלו, מסקנתי היא כי בנסיבות המקרה לא היתה קיימת תשתית ראייתית מספקת לשם קביעה כי העותרים מסרו נתונים כוזבים למשיב ובשל טעם זה למנוע את שדרוג מעמדו של העותר 2. בהמשך לכך, ונוכח הסכמת ב"כ הצדדים לפיה באין קביעה מעין זו של מסירת נתונים כוזבים זכאי העותר 2 לשדרוג מעמדו, מתקבלת העתירה והמעמד ישודרג. המשיבים יישאו בהוצאות העותרים בסך של 5,000 ש"ח. סכום זה יישא ריבית והצמדה כדין מיום פסק הדין ועד לתשלומו בפועל.

המזכירות תשלח פסק-דין זה לב"כ הצדדים, באמצעות הפקסימיליה.

ד#ר יגאל מרזל 54678313- /

ניתן היום, כ"ג בניסן תשע"א, 27 באפריל

2011, בהעדר הצדדים.

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה